Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

[redacted]

Directie Voeding, Gezondheidsbescherming en Preventie

Opgesteld door
[redacted]

Aan Minister VWS Deadline: 10 april 2026

10/4/26

nota

TER BESLISSING Onderzoek naar de illegale handel in vapes [redacted]

Datum
19 maart 2026

Kenmerk
4370808-1097037-VGP

Bijlage(n)
2

1. Aanleiding

In het Actieplan tegen vapen is aangekondigd dat er een onderzoek gedaan zou worden om meer zicht te krijgen op de illegale handelsstromen in vapes. Bureau Beke heeft op 12 december het onderzoeksrapport "Donkere Wolken" opgeleverd, waarbij de aard en de omvang van de illegale vapehandel in kaart is gebracht.

Bijgaand vindt u de Kamerbrief en het rapport aan ter versturing naar de Kamer. De CSD is op 30 maart jl. akkoord gegaan met doorgeleiding van de Kamerbrief naar de MR van 10 april.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om akkoord te gaan met verzending van de Kamerbrief en het rapport aan de Kamer. Om de brief na de MR van 10 april te kunnen versturen dient u uiterlijk 10 april akkoord te gaan.

Omdat u de brief mede namens MJenV verstuurt, ligt het besluit ook daar voor.

3. Kernpunten

Uit het rapport van bureau Beke blijkt dat ongeveer 87% van de gebruikte vapes in Nederland ofwel niet voldoet aan de producteisen voor vapes[1] ofwel een product is dat via niet-toegestane kanalen[2] is aangeschaft. De onderzoekers schatten in dat de illegale vapemarkt in Nederland een ruime 256 miljoen euro omvat.

In de Kamerbrief gaat u in op de resultaten van het onderzoek en de aanbevelingen die de onderzoekers doen op basis van de bevindingen. Daarbij geeft u aan welke maatregelen het kabinet voornemens is te nemen om de illegale handel te verminderen. Hieronder worden de belangrijkste aanbevelingen kort benoemd.

<u>Het versterken van het toezicht</u>

[1] In het rapport wordt hiervan uitgegaan als is voldaan aan één of meer van de volgende kenmerken: meer dan 20mg/ml nicotine in de vloeistof, meer dan 2 ml vloeistof of een andere smaak dan tabakssmaak. verkoop op afstand en in supermarkten of horeca-inrichtingen.

[2] In het rapport wordt hiervan uitgegaan als de verkoop op afstand (online of sociale media), in supermarkten of horeca-inrichtingen heeft plaatsgevonden. Dit is namelijk verboden in de Tabaks- en rookwarenwet.

Het rapport signaleert dat de huidige pakkans bij de bestrijding van de illegale handel in vapes te laag is en adviseert het toezicht te versterken zodat ondernemers en dealers zullen stoppen met het verhandelen van vapes.

Situationele criminaliteitspreventie
Het rapport doet ook aanbevelingen die zien op het veranderen van de omstandigheden, zodat het moeilijker wordt om vapes te kunnen krijgen.

Preventie
Handhaving is maar een deel van de oplossing; er moet ook gewerkt worden aan het terugdringen van de vraag naar vapes en aan het voorkomen dat jongeren in aanraking komen en beginnen met de illegale handel, zo signaleert het rapport.

De Kamerbrief gaat in op de aanbevelingen en de maatregelen die zullen worden genomen.

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek
Een ruime Kamermeerderheid is voorstander van anti-vape beleid.
Er zullen mogelijk kritische vragen worden gesteld over de effectiviteit van het smaakjesverbod en hoe de illegale handel wordt tegengegaan.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie
Er is veel draagvlak voor anti-vape beleid in de samenleving en bij de gezondheidspartijen omdat vapes schadelijk zijn voor de volksgezondheid.

c. Gevolgen administratieve lasten
N.v.t.

d. Financiële en personele gevolgen VWS en uitvoeringsorganisaties
N.v.t.

e. Juridische aspecten haalbaarheid
Er is een wetsvoorstel in voorbereiding waarin een aantal maatregelen zijn opgenomen: 1) het verbod op het in voorraad houden van vapes die niet voldoen aan de eisen in de wet, 2) de doorzoekingsbevoegdheid, en 3) verhoging van de maximale boetehoogte. Dit wordt binnenkort voor internetconsultatie aan u voorgelegd.

Daarnaast wordt samen met ministerie van JenV verkend of een wijziging van de Wet op de Economische Delicten (WED) opportuun is en wat de neveneffecten hiervan zijn, zodat er een goede afweging gemaakt kan worden.

f. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)
- VWS: directie Jeugd en WJZ
- ministeries: Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Justitie en Veiligheid, Financiën, Buitenlandse Zaken, Economische Zaken
- overige organisaties: Politie, OM, Douane, NVWA, ACM

g. Toezeggingen

1. Wetsvoorstel waarbij de bevoegdheden van de NVWA worden uitgebreid en de boeten worden verhoogd;
2. Het verkennen of de WED gewijzigd kan worden;
3. Het verkennen of het oprichten van een landelijke taskforce mogelijk is;
4. Verkennen of de NVWA meer bevoegdheden kan krijgen om tegen online vapehandel op te treden;
5. Met de VNG in gesprek om gemeente meer bevoegdheden te geven via de APV om op te treden tegen straatdealers.
6. De casus van illegale handel in vapes inbrengen in de publiek private samenwerking met sociale media platforms;
7. De problematiek rondom vapedealers onder de aandacht brengen bij gemeente middels de preventie met gezag aanpak, het CCV en de VNG.
8. Het Trimbos-instituut is gevraagd onderzoek te doen naar de gezondheidseffecten van producten met een hoog THC-gehalte. De resultaten hiervan worden eind van dit jaar verwacht en de Kamer zal daarover nader worden geïnformeerd.

h. Fraudetoets
n.v.t

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.